

Talousarvio 2024

Taloussuunnitelma 2025–2027

Hollolan kunta

Hyvinvoinnin palvelualue

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 18.10.2023

Sisällysluettelo

Hyvinvoinnin palvelualue	2
Hyvinvoinnin hallinto.....	7
Varhaiskasvatuksen palvelualue.....	9
Perusopetuksen palvelualue	14
Vapaa-ajan palvelualue	16
Muut opetuspalvelut ja hankkeet	21

Hyvinvoinnin palvelualue

Vastuuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Kim Strömmer

Palvelualuejohtajan katsaus

Hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä pakolais- ja maahanmuuttoasioiden kokonaisuudet. Hyvinvoinnin palvelualue vastaa ko. vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuoden 2024 osalta suurin painoarvo tulee olemaan strategisten ohjelmien toteuttamisessa. Vuonna 2023 palkatut osallisuuskoordinaattori ja suunnittelija tukevat hyvin hankkeiden edistymistä.

Ohjelmien tavoitteet ovat palvelualueen kehittämistyön pohjana tulevina vuosina. Uutta toteutukseen tuo se, että toimenpiteet avataan eri ikäryhmien osalta erikseen. Ikäihmisten osalta vuodeksi palkattava senioriohjaaja tuo hyvän lisäyksen ikäihmisten hyvinvointityöhön. Varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja vapaa-aikapalveluihin jokaiselle kohderyhmälle kuulluksi tulemisen -malli. Valtuustossa hyväksytyjen suunnitelmista muokataan uutta hyvinvointisuunnitelmaa mallia. Ennakoivaan hyvinvointiin pureudutaan liikunnan, ruoan, mielen ja päihdetyön kautta. Yhtenä osa-alueena kiusaamisen ehkäisemisen- ja päihdetyön suunnitelma. Perhekeskustyön kehittämistä jatketaan ja tässä on elintärkeää yhteistyö uuden hyvinvointialueen kanssa. Kuntalaisten harrastustoiminnan kehittäminen ja mahdollistaminen eri tavoin jatkuu vuoden 2024 aikana. Monta luontoa-opintokokonaisuus käynnistyy varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta vuoden 2023–2024 aikana ja laajentuen koskettamaan myös muita kohderyhmiä seuraavina vuosina.

Vuoden 2024 osalta hyvinvointipalveluiden suurin muutos on uimahallin peruskorjaus. Syksystä 2024 opetussuunnitelman mukaista uimaopetusta järjestetään kunnan ulkopuolella. Joudumme kuljettamaan oppilaita jo vuoden 2024 aikana ja tämä tuo lisäyksiä kuljetuskustannuksiin. ICT-kustannukset ovat myös nousevat, koska toteutamme tvt-strategian mukaista oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden hankintaa. Kustannuksien kallistuminen näkyy materiaaleissa sekä joukkoliikenteessä. Vuoden 2024 osalta henkilökunnan tyhy-rahastus on myös korvamerkittyjä budjetissa ja tämä osuus katetaan budjetin sisältä. Virastotalon tyhjennyksen takia myös Wellamo-opistolle etsitään päivätoiminnan uudet tilat vuoden alusta lähtien. Hyvinvoinnin hallinto siirtyy myös uusiin väistötiloihin ennen uimahallin remonttia. Perusopetuksessa tällä hetkellä hankerahoituksella toimiva potkuri -ryhmä halutaan jatkavan myös hankerahoituksen jälkeen.

Hyvinvoinnin palvelualueen tehtävänä on omalla työllään, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, pyrkiä varmistamaan kokonaisvaltainen ja monialainen hyvinvointityö ja huomioida maakunta- ja SOTE-uudistuksen vaikutukset toimintaympäristöön. Muutoksessa hyvinvoinnin palvelualueen keskeinen tehtävä on toiminnallisuuden varmistaminen, jotta kuntaan jäävät peruspalvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2024 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikan saatavuuteen. Perusopetuksessa valmistaudutaan vuoden 2025 palveluverkkomuutokseen. Tämä tarkoittaa, että vuoden 2024 aikana koulupiirejä ja oppilasvirtoja pitää tarkastella uudestaan. Palvelun uudet toimintamallit koulupudokkuuden ehkäisyyn, kuten veturi -ryhmät sekä potkuri -ryhmä tulevat selkeästi osaksi toimintaa lähivuosien aikana.

Palvelusuunnitelma 2024

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa - moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtaavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille 2025–2027

Palvelualueen toiminnassa painottuvat kehittämismyönteisyys, tulevaisuusorientaatio, ennakointi ja yhdessä tekeminen. Tulevien vuosien osalta suurin painoarvo tulee olemaan strategisten ohjelmien toteuttamisessa.

Valtuustotason toiminnalliset tavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Vastuutaho	Tavoitteen toteuttamiseen varattu määräraha
<p>Digikompetenssin vahvistaminen</p> <p>Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapoja.</p> <p>Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret) uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu. 	<p>Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 80 % <p>Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3–5 - ja 7–9 –luokkalaisilla</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 3–4 ja 7–8 luokkalaisilla digilaite <p>Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtötaso 75 %, tavoitetaso 2025 100 % 	Hyvän johtoryhmä	Digilaitteiden vuokrat 3–5 luokkalaiset ja 7-9 luokkalaiset sekä varhaiskasvatus.

Palvelualueen tuloslaskelma

Hyvinvoinnin palvelualueen sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate.

	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	4 648 451	3 909 700	3 679 600	3 629 100	3 833 000	4 186 500
Myyntituotot	2 502 304	2 052 000	2 120 800	2 161 600	2 206 200	2 250 200
Maksutuotot	1 364 466	1 391 500	1 092 500	992 000	1 142 000	1 442 000
Tuet ja avustukset	670 534	388 500	388 500	396 200	404 000	412 000
Vuokratuotot	97 106	65 200	65 300	66 600	67 900	69 200
Muut toimintatuotot	14 041	12 500	12 500	12 700	12 900	13 100
Toimintakulut	-53 306 330	-56 202 400	-56 721 600	-57 320 700	-57 471 900	-59 318 600
Henkilöstökulut	-26 470 374	-28 509 000	-28 995 700	-29 421 700	-29 280 000	-30 008 000
Palvelujen ostot	-13 634 778	-13 356 700	-13 915 600	-14 077 500	-14 196 600	-14 550 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 064 264	-1 186 300	-1 195 200	-1 218 000	-1 195 300	-1 217 700
Avustukset	-1 566 294	-1 683 300	-1 593 300	-1 625 100	-1 657 500	-1 690 600
Muut toimintakulut	-10 570 620	-11 467 100	-11 021 800	-10 978 400	-11 142 500	-11 852 000
TOIMINTAKATE	-48 657 879	-52 292 700	-53 042 000	-53 691 600	-53 638 900	-55 132 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 274	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-48 660 153	-52 292 700	-53 042 000	-53 691 600	-53 638 900	-55 132 100
Poistot ja arvonalentumiset	-601 742	-158 000	-47 300	-40 000	-40 000	-40 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-49 261 895	-52 450 700	-53 089 300	-53 731 600	-53 678 900	-55 172 100

Määrärahan jakautuminen vastuualueittain

	TP 2022	TA 2023	TAE 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Hyvinvoinnin hallinto						
Toimintatuotot	6 072	5 000	5 000	5 100	5 200	5 300
Toimintakulut	-544 677	-693 800	-768 300	-786 100	-804 300	-822 700
TOIMINTAKATE	-538 605	-688 800	-763 300	-781 000	-799 100	-817 400
Varhaiskasvatuspalvelut						
Toimintatuotot	1 091 263	1 110 000	990 000	1 009 800	1 013 700	1 017 600
Toimintakulut	-16 318 768	-18 185 000	-17 948 100	-18 356 700	-18 267 100	-18 682 400
TOIMINTAKATE	-15 227 505	-17 075 000	-16 958 100	-17 346 900	-17 253 400	-17 664 800
Perusopetuspalvelut						
Toimintatuotot	2 270 191	1 840 100	1 911 500	1 949 600	1 985 600	2 022 300
Toimintakulut	-30 879 064	-31 951 200	-33 384 300	-33 679 400	-33 591 200	-34 340 900
TOIMINTAKATE	-28 608 874	-30 111 100	-31 472 800	-31 729 800	-31 605 600	-32 318 600
Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	664 953	604 600	423 100	307 600	465 000	771 100
Toimintakulut	-4 354 888	-4 603 300	-3 845 700	-3 706 700	-4 000 800	-4 646 800
TOIMINTAKATE	-3 689 936	-3 998 700	-3 422 600	-3 399 100	-3 535 800	-3 875 700
Muut opetuspalvelut ja hankkeet						
Toimintatuotot	615 973	350 000	350 000	357 000	363 500	370 200
Toimintakulut	-1 208 933	-769 100	-775 200	-791 800	-808 500	-825 800
TOIMINTAKATE	-592 960	-419 100	-425 200	-434 800	-445 000	-455 600

Ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet

Vastuualue	Hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Jätelain ja -määräysten muutoksiin vastaaminen kasvatustyössä.
Kuvaus	Uusien määräysten mukaisen lajittelun toteuttaminen yksiköissä, lajittelu osana kasvatustyötä.
Tavoiteaikataulu	2024
Vastuutaho	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla yhteistyössä elinvoiman ja tilapalveluiden kanssa.

Vastuualue	Hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Lähiluontomahdollisuudet oppimisympäristönä (Monta luontoa Opinpolku varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa)
Kuvaus	Lähiympäristön mahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisessa sekä leikkiympäristönä. Ympäristö- ja ilmastokasvatuksella edesautetaan ajattelu- ja toimintamallien muuttumista.
Tavoiteaikataulu	2024
Vastuutaho	Toimintayksiköt lähiesimiesten johdolla ja vastuualueiden ympäristökoordinaattoreiden tuella.

Vastuualue	Hyvinvoinnin palvelualue
Toimenpide	Seudullinen sivistyspalveluiden yhteistyö hyvinvointiverkostona
Kuvaus	Toimimme aktiivisesti osana alueellista sivistystoimen verkostoa ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa, luoden kestäviä alueellisia palveluita ja vahvistaen jakamisloutta (esim. alueellinen hankerahoitus palvelutoiminnan kehittämisessä).
Tavoiteaikataulu	2023–2025
Vastuutaho	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Hyvinvoinnin hallinto

Vastuuhenkilö: Minna Säkkinen-Salminen

Vastuualuepäällikön katsaus

Hyvinvoinnin palvelualueen hallinnon tehtävänä on toimia palvelualueen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä; Hallinnon tehtävänä, mukaan lukien toimistopalvelut, on luoda palvelualueelle tehokkaat ja taloudelliset toiminnan edellytykset tuottamalla tarpeenmukaiset tukipalvelut.

Hallinto- ja toimistopalveluiden tehtäviin kuuluvat muun muassa palvelualueen johtaminen ja kehittäminen, valiokuntatyöskentely, sidosryhmäyhteistyö, sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu, erilaiset yleis- ja oppilashallinnon prosessit, LAPE-toiminta ja perhekeskuskehittäminen.

Hollolassa, hyvinvoinnin palvelualueella on käytössä MPASSid -kirjautumisjärjestelmä, jota hyödynnetään kirjautumisessa ja tunnistautumisesä erilaisiin digitaalisiin palveluihin ja sähköisiin oppimateriaaleihin. Henkilötunnukseen perustuvista kryptatuista tunnisteista luovuttiin MPASSid:ssä 3.1.2023. Muutoksen myötä oppijanumero muuttui pakolliseksi tietokentäksi kaikille MPASSid-tunnistuksenvälitysratkaisun käyttäjille (varhaiskasvatus- esi- ja perusopetus). Tämän takia hyvinvoinnin palvelualueen hallinnossa on toteutettu oppijanumeron käyttöön liittyvien toiminnallisuuksien ratkaiseminen. Muutos on edellyttänyt prosessi- ja järjestelmätekniisiä muutoksia sekä erittäin paljon tiedonsiirtoihin ja tunnuksiin liittyvien epäselvyyksien selvittämistä.

Opetushallituksen ylläpitämään valtakunnalliseen Opetuksen ja koulutuksen tietovarantoon Koskeen liittyen on otettu käyttöön uusia toiminnallisuuksia. Lisäksi aikaisemmin käyttöön otettuihin tiedonsiirtoihin liittyviä prosesseja ja ohjeita on korjattu.

Vuoden 2023 aikana on kehitetty arkistoinnin ts. asiakirjojen säilyttämisen; palvelualueen hankkiman, tuottaman, käyttämän ja säilyttämän tiedon hallintaa. Palvelualueen paperiarkistoja on seuloitu ja järjestelty. Palvelualueelle on valmisteltu arkistoinnin manuaalia yhdessä konsernipalveluiden kanssa. Tällä tavoin palvelualueella on varauduttu arkistoinnin sähköistämiseen (digitointi), jota päästään toivottavasti toteuttamaan vuonna 2024.

Koululaiskuljetusten osalta on kehitetty joukko-, palvelu- ja asiointiliikennettä. Koululaiskuljetusten reittejä ja kaluston käyttöä on uudelleen suunniteltu ja toimintaa on tehostettu.

Hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja toimistopalvelut on osallistunut aktiivisesti palvelualueen ylittävään yhteistyöhön. Olemme osallistuneet aktiivisesti erilaisten kuntatasoisten prosessien ja asioiden kehittämiseen kuten hyvinvointiryhmän työskentely, ilmastotyö/ilmastosuunnitelman laatiminen, henkilöstöetuksien valmistelu, hybridityö, tietosuoja- ja turvatyö sekä verkkosivu-uudistuksen toteuttaminen.

Hallintopalvelut on ollut aktiivisesti rakentamassa positiivista työnantajamielikuvaa osallistumalla erilaisiin rekryointitapahtumiin sekä organisoimalla ja toteuttamalla kuukausittain nonstop-sijaishaastatteluita varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Tällä tavoin pyrimme varmistamaan osaavan työvoiman saannin nyt ja tulevaisuudessa.

Hyvinvoinnin palvelualueella on ollut keskeinen rooli hyvinvointialueuudistuksessa. Uudistus on tuonut muutoksia palvelualueen palvelutuotantoon ja siten sillä on ollut vaikutuksia myös henkilöstöön ja sopimuksiin. Hyvinvointialueuudistuksen ja sitä seuranneiden lakimuutosten viivästymisten myötä muutama asia on edelleen prosessissa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuus on ollut suuressa muutoksessa hyvinvointialueuudistuksen myötä, jolloin on syntynyt uusia yhdyspintoja johdettavaksi. Palvelualueen hallinto on osallistunut aktiivisesti tiedolla johtamisen välineiden kehittämiseen. Olemme osallistuneet lasten ja perheiden palveluiden vertaiskehittämiseen (LAPE BM), joka tarjoaa välineitä toiminnan suunnitteluun sekä operatiiviseen ja strategiseen ohjaamiseen. Vertaiskehittämisen verkko-raportti tuo yhteen sivistystoimen, sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimijat ja siilojen sijaan pystytään tarkastelemaan lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuutta poikkisektorisesti.

Vastuualueella on valmisteltu erilaisia väistötilaratkaisuja niin sisäisille kuin sidosryhmien työskentelyyn liittyville toiminnolle. Väistötilojen valmisteluun ovat vaikuttaneet uimahallin peruskorjauksen käynnistyminen sekä kunnanviraston tyhjentäminen. Korvaavia tiloja on etsitty mm. palvelualueen hallinnolle ja Wellamo-opiston toiminnalle.

Yleisesti ottaen palvelualueen toiminta elää vahvaa muutoksen aikaa ja muutoksilla on laajakantoiset vaikutukset myös hallinto- ja toimistopalveluiden toimintaan. Sen vuoksi toimintaa ja järjestelmiä on uudistettu toimijoiden tiiviissä yhteistyössä ja muutoksiin on etsitty ratkaisuja ketterästi/luovin ratkaisuin.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

MPASSid -kirjautumisjärjestelmä eli ns. oppijanumero on keskeinen tekijä oppilashallinnossa, sillä sitä tullaan jatkossa käyttämään yleisesti henkilöä yksilöivänä tunnisteena lakisääteisten tehtävien hoitamisessa. Tunnistuksenvälitysratkaisun muutoksen jälkeen oppilaiden lisäksi myös opettajat ja muut henkilöstön edustajat tarvitsevat oppijanumeron hyödyntääkseen MPASSid-kirjautumista. Kirjautumisjärjestelmän muutokset yhdessä KOSKI-palvelun muutosten myötä tulee edellyttämään hallinto- ja toimistopalveluilta jatkuvaa prosessien ja ohjeiden kehittämistä/päivittämistä.

KOSKI-palvelu on Opetushallituksen ylläpitämä valtakunnallinen Opetuksen ja koulutuksen tietovaranto sekä erillisten kansallisten opinto- ja tutkintotietoja sisältävien rekistereiden yhteen kokoava luovutuspalvelu. Opetus ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt helmikuussa 2021 opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevan selvitystyön. Selvitys valmistui joulukuussa 2021 ja sen perusteella kehittäminen tulee etenemään vaiheittain. Opettajarekisteri tulee vaatimaan opettajien tietojen keräämistä paikallistasolla, mikä aiheuttaa lisätyötä hallinto- ja toimistopalveluihin, koska siellä tehdään tiedon keruu ja tallentaminen tietojärjestelmään. Opettajarekisterin käyttöönotto tulee edellyttämään hallinto- ja toimistopalveluilta kehittämistyötä niin prosessien, ohjeiden kuin järjestelmien yhteensovittamisessa.

Hallinto- ja toimistopalveluissa varaudutaan ja valmistellaan sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa. Sähköinen arkistointi yleisty, mutta paperiarkistot ovat vielä kauan osa arkistointia. Valmistaudumme elämään ns. hybridivaihetta, jossa meillä on sekä sähköistä että analogista arkistointia.

Vuonna 2024 ajankohtaista on henkilöliikenteen, koululaiskuljetusten sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän ja siihen liittyvien lisäosien / appien kilpailuttaminen ja näihin kohdistuva kehittäminen. Kehittämistyön tuloksena odotettavissa on parempia, tehokkaampia ja helppokäyttöisempiä sovelluksia, jotka lisäävät informaatiota eri sidosryhmille (mm. koulujen henkilöstö, kuljettajat, huoltajat). Lisäksi kuljetuksiin liittyvää kuntayhteistyötä ja kaluston yhteiskäyttöä on tarkoitus toteuttaa laajemmin.

Yhteistyössä Tietohallintopalveluiden kanssa varaudutaan koulujen langattoman verkon (Wlan) uusimiseen vuosien 2024–2025 aikana. Projekti pitää sisällään tukiasemien ja kytkimien uusinnan sekä verkon hallinnan siirtymisen kokonaan pilveen.

Palvelualueen hallinnon muutto väistötiloihin Prisman kiinteistöön edellyttää toimintojen tarkastelua ja uudenlaisten toimintatapojen ja menetelmien kehittämistä, niin sisäisen kuin ulkoisen asiakaspalvelun näkökulmasta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille (2025–2027)

Erilaisista toimintaympäristöön kohdistuvien muutosten takia hallinnon palvelukokonaisuuden muutoksiin varaudutaan kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla, ensisijaisesti hyödyntämällä luovia ratkaisuja ja olemassa olevaa työntekijäresursseja sekä tehtävänkuvia päivittäen. Keskeisellä sijalla muutoksissa tulee olemaan myös erilaiset oppilashallintojärjestelmiin kohdistuvat järjestelmätekniset ratkaisut, jotka tulee vaatimaan lisätyöpanosta hallintopalveluilta.

Tämänhetkisen tiedon valossa vuosille 2025–2027 sijoittuu Hollola talon toteutus osana keskuskortteleiden kehityssuunnitelmaa. Hollola talo tulee valmistuttuaan yhdistämään kunnan virasto- ja toimitilat. Suunnitelmilla on valmistuttuaan siten vaikutuksia myös koko hyvinvoinnin palvelualueen hallintoon ja sen toimintaan.

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

- Vuokratulujen nousu	+15 000 euroa
- Siivous, ICT ja toimistopalvelut kulujen nousu	+5 000 euroa

Tuloslaskelma

Hyvinvoinnin hallinto	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	6 072	5 000	5 000
Vuokratuotot	6 062	5 000	5 000
Toimintakulut	-544 677	-693 800	-768 300
Henkilöstökulut	-436 485	-400 600	-457 900
Palvelujen ostot	-62 236	-108 700	-116 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 618	-16 900	-16 900
Muut toimintakulut	-32 338	-167 600	-177 300
TOIMINTAKATE	-538 605	-688 800	-763 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-53	0	0
VUOSIKATE	-538 658	-688 800	-763 300
Poistot ja arvonalentumiset	0	-16 500	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-538 658	-705 300	-763 300

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Vastuuhenkilö: Sanja Pokki

Vastuualuepäällikön katsaus

Hyvinvoinnin palvelualueella varhaiskasvatuksen tehtävä on järjestää varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.

Lähiesihenkilöt vastaavat kentällä varhaiskasvatus-, esiopetus- sekä perhepäivähoidon toiminnasta. Varhaiskasvatuksen hallintopalvelut toimivat tukipalveluna kentälle, vastaten sisäisestä ja ulkoisesta asiakaspalvelusta, asiakasmaksujen toteutumisesta, palveluseteliprosessista, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta, varhaiskasvatuksen tietovarannosta (VARDA) sekä varhaiskasvatuksen kehittämisestä ja laadunarviointi järjestelmästä (VALSSI). Valssia säätelee laki kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (946/2022). Laki tuli voimaan 1.1.2023. Valssin tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän laadunhallinnassaan. Valssi otetaan käyttöön valtakunnallisesti vuoden 2023 aikana.

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Hollolassa vuorohoitoa eli yö-, ilt- ja viikonloppuhoito järjestetään Salpakankaan päiväkodissa. Esiopetus toteutetaan alkuluokkatointana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Lasta voidaan hoitaa myös kotona kotihoidon tuella tai huoltaja voi valita lapselleen yksityisen varhaiskasvatuksen.

Varhaiskasvatukseen kohdistuu vuosittain useita lakimuutoksia, jotka ovat lisänneet myös hallinnon työtä. Vuonna 2023 muutokset liittyivät mm. varhaiskasvatuksen kehittämiseen, kuten Valssin sekä toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman käyttöönottoon. Lisäksi muutoksia on kohdistunut yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaan,

kuten Valviran omavalvontasuunnitelman muutokset ja yksityisen päiväkotitoiminnan luvanvaraisuus. Nämä muutokset on otettu huomioon varhaiskasvatuksen toteuttamassa valvonnan ja ohjauksen työssä.

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty vuonna 2022 vastaamaan valtakunnallisia varhaiskasvatussuunnitelman perusteita. Tämän liitteeksi valmistui vuonna 2023 varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen yhteinen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma, tämä vahvistaa edelleen kiusaamiseen puuttumisen aiempia toimintamalleja Hollolassa. Lisäksi lakiin naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) tuli velvoite 1.6.2023 laatia yksikökohtainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Varhaiskasvatuksen osavuositarkastuksessa tuli keväällä 2023 esille tarvetta tehdä talousarviomuutos vuodelle 2023. Varhaiskasvatus sai lisämäärärahaa 1 000 000 euroa. Kustannuksia lisäsivät mm. uuden Koulurinteen päiväkodin perustaminen, mikä ei sisällynyt vuoden 2023 talousarvioon. Lisäksi varhaiskasvatusmaksujen tulovähennykset, palvelusetelikulujen nousu, varhaiskasvatuksen käyttöasteen kasvu sekä sijaistarpeet, että kolmitasoisen tuen lakimuutokset nostivat kustannuksia.

Hallitus on laskenut varhaiskasvatusmaksuja korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja sekä laskemalla toisen lapsen enimmäismaksuja 1.8.2022. Lisäksi hallitus edelleen laskee varhaiskasvatusmaksuja korottamalla maksujen perusteena olevia tuloarvoja 1.3.2023 alkaen. Tulorajamuutosten seurauksena nollamaksuisten määrä kasvoi edelleen ja maksutuotot pienenevät. Hollolassa tulorajamuutokset eivät ole kuitenkaan vaikuttaneet maksutuottojen pienentymiseen yhtä paljon kuin valtakunnallisesti oli arvioitu.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut edelleen Hollolassa. Varhaiskasvatuksesta lapsista yli 80 prosenttia on varhaiskasvatuksen piirissä, joka on valtakunnallisessa vertailussa korkealla tasolla. Erityisesti alle 3-vuotiaiden osuus varhaiskasvatuksessa on kasvanut merkittävästi vuoden 2023 aikana. Osallistumisasteen kasvu on näkynyt myös lisääntyneenä loma-aikojen hoidontarpeena ja lisäksi esiopetuksessa on lisääntynyt täydentävän varhaiskasvatuksen tarve. Osallistumisasteen kasvuun on mahdollisesti vaikuttanut varhaiskasvatusmaksujen pienentyminen vuosien 2022 ja 2023 aikana sekä valtakunnallinen taloudellisen tilanteen heikentyminen. Vuonna 2023 perusteettiin Hollolan kuntakeskukseen uusi n.30 paikkainen yksikkö Koulurinteen päiväkotia ja laajennettiin Herralan päiväkotia. Näillä keinoin pyritään vastaamaan kasvaneeseen paikkatarpeeseen.

Yleinen kustannusten nousu näkyy koko varhaiskasvatuksen kulurakenteessa ja haastaa meitä tulevaisuudessa. Maksutuotot vähenevät ja hintatason nousu näkyy mm. materiaalien ja palveluiden ostoissa. Merkittävimmät korotukset näkyvät henkilöstö- ja palvelusetelikulujen kasvussa, nousuna ruoka- ja siivouspalveluissa sekä ICT kuluissa. Varhaiskasvatuksen asetuksen mukaisen henkilöstömitoituksen riittävyyttä haastaa lasten pidentyneet hoitoajat ja siitä johtuvat yksikköjen pidentyneet aukioloajat, alle kolmevuotiaiden osuus varhaiskasvatuksessa sekä tuen resurssointi. Lisäksi työvuorosuunnittelussa tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksen opettajien lakisääteinen pedagoginen suunnittelu-aika, joka tukee laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista. Varhaiskasvatuksessa tietojärjestelmiin kohdistuvat muutokset tulevat aiheuttamaan kustannuksia myös vuonna 2024 kun varhaiskasvatuksen tietojärjestelmä Effican vaiheittainen päivittyminen Edlevoksi jatkuu.

Kaikki kunnallisessa varhaiskasvatuksessa näkyvät ilmiöt näkyvät myös yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Asiakasmaksujen huojennukset kasvattivat kunnan tuottajalle maksamaa osuutta, varhaiskasvatukseen perustuva lapsen oikeus tukeen sekä palvelustelin arvon korotus ovat nostaneet myös palvelusetelikustannuksia.

Palvelusetelin perushintaa korotettiin 1.9.2023 perustuen yksityisen palvelutuotannon kustannustason nousuun. Myös tuenkertoimia korotettiin 1.9.2023 alkaen, koska myös yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan on mm. pysyttävä tarjoamaan riittävä tuki lapselle. Palvelusetelin arvon tarkastus asettaa painetta tarkastella myös yksityisen hoidon tuen kuntalisää vuosien 2023–2024 aikana.

Vastualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Laadukas varhaiskasvatus edistää lapsen iän ja kehityksen mukaista kasvua ja tukee oppimisen edellytyksiä. Lisäksi se ennakoii ja ennaltaehkäisee monia lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyviä haasteita. Laadukas varhaiskasvatus on laadukasta pedagogiikkaa ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatukseen järjestämiseen liittyy kuitenkin haasteita, kuten pätevän henkilöstön saatavuus. Kelpoisen henkilöstön, erityisesti varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi, on osoittautunut edelleen haastavaksi. Varhaiskasvatuksen opettajien palkkausta on pyritty parantamaan vuonna 2023. Tulevaisuudessa on löydettävä keinoja vaikuttaa kelpoisen henkilöstön saatavuuteen, mutta samanaikaisesti myös kiinnitettävä huomiota pitovoimatekijöihin. Valtakunnallisesti tilannetta helpottaa, jos yliopistoihin lisätään aloituspaikkoja. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävä on perustettu Hollolassa vuonna 2023. Ensimmäiset varhaiskasvatuksen sosionomit

päästään rekrytoimaan Hollolassa vuonna 2024. Hollolan varhaiskasvatus tukee varhaiskasvatuksen sosionomin polkuopintoihin osallistumista.

Henkilöstön jatkuvien poissaolojen seurauksena syntyvä kuormitus ja kelpoisen henkilöstön saatavuusongelmien tuoma osaamisvaje vaikuttavat henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin. Pandemian jälkeen on havaittu muutoksia henkilöstön poissaolomäärien nousussa sekä tuentatarpeisten lasten määrän kasvussa. Nämä luvut eroavat merkittävästi siitä, mitä ne olivat ennen pandemiaa. Hollolan varhaiskasvatuksessa työnohjauksen, erilaisten koulutusmahdollisuuksien ja -polkujen hyödyntäminen nähdään työhyvinvointia lisäävänä.

Hankerahalla vahvistettiin vuonna 2022 henkilöstön digiosaamista ja hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun, jolloin on tavoitteena syventää digipedagogista osaamista, juurruttaa digipedagogiikka osaksi jokapäiväistä toimintaa sekä luoda tasa-arvoa digiosaamisessa päiväkotien ja perhepäivähoidon lasten välille. Varhaiskasvatuksen digiohjaajan työpanoksella on kehitetty ja vahvistettu uutta toimintakulttuuria. Meidän tulee varmistaa toimintamallien pysyminen ja osaamisen kehittyminen myös hankkeen päätyttyä. Uudet lukutaidot - haltuunotto edellyttävät varhaiskasvatuksessa suunnitelmallisuutta, sillä jokaisella lapsella on oikeus digitaalisen osaamiseen. Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen ovatkin nykyaikaisten oppimisympäristöjen osaamisalueita.

Luontohankkeen kautta alkanutta luontoryhmän toimintaa Soramäen päiväkodin yhteydessä on kehitetty ja palvelumuodon jalostamista jatketaan edelleen yhdessä henkilöstön, huoltajien ja lasten kanssa. Huoltajat ovat voineet hakea lapselleen erikseen paikkaa luontoryhmästä. Luontoryhmän tavoitteena on toimia mahdollisimman paljon ulkona ja päiväkodin pihassa olevassa kodassa.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa on tarjottu perheille arkipäivisin kolmessa eri toimipisteessä elokuusta 2022 alkaen, kunnan kirjastoissa. Avoin varhaiskasvatus on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa ja lapsiperhepalveluita. Varhaiskasvatuksen avoin toiminta on vahvistanut paikkaansa palvelutarjonnassa. Toiminta on herättänyt kiinnostusta ja osallistumismäärät ovat kasvaneet vuoden 2023 aikana. Vuonna 2024 on varauduttu vahvistamaan avointa varhaiskasvatusta toisella ohjaajalla.

Laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta (1183/2021) tuli voimaan 1.8.2022. Muutokset liittyivät lapsen oikeuteen saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Tukea koskeva lakimuutos, velvoittaa kuntia sekä yksityisiä palveluntuottajia vastaamaan tuen tarpeeseen heti sen ilmettyä. Tuen lakimuutoksen myötä on tehty seurantaa ja arvioitu tuen toteutumisesta. Ensimmäisen vuoden jälkeen on nähtävissä, että muutos kolmitasoisesta tuesta on lisännyt niin kunnallisella kuin yksityisellä puolella konsultointipyyntöjä. Varhaiskasvatuksessa tuen lasten määrä on selvästi kasvanut ja moninaiset tarpeet asettavat vaateita kehittää kasvattajien osaamista ja tarkastella rakenteita ja suhdelukuja. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat kohdentavat osaamisensa tuentatarpeisiin lapsiin, mutta myös henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja tukemiseen. Lisäksi tuen lakisääteinen toteutuminen on vaatinut ryhmärakenteiden tarkastelua ja resurssilastenhoitajien määrää on lisätty vastaamaan tuen tarvetta. Keväällä 2023 saadun hankerahan avulla on voitu muodostaa joustavampia ryhmärakenteita pienentämällä ryhmäkokoja sekä palkata lastenhoitajia niihin lapsiryhmiin, joissa on paljon tuen lapsia. Näin voidaan myös paremmin mahdollistaa inklusio, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen tuen huomioiminen ja tuen kohdentaminen paremmin lasten arjessa. Vuoden 2024 aikana arvioidaan ryhmien toimintaa ja vaikuttavuutta. Lisäksi päätösvalmistelu ja prosessien sujuva hoitaminen on vaatinut lisää hallinnon resursseja. OKM / OPH ohjaa hankerahoituksella varhaiskasvatuksen kehittämisen suuntaviivoja siten, että hankkeissa hyväksi koettujen toimintamallien jatkaminen otettaisiin osaksi kunnan varhaiskasvatuksen pysyvää toimintaa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille (2025–2027)

Vaikka lapsimäärien on ennustettu vähenevän, vähennys ei heijastu samassa suhteessa varhaiskasvatuksen käyttäjämääriin, koska osallisuus on kasvussa valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti. Muuttuviin lapsimääriin ja paikkatarpeisiin pyritään vastaamaan rekrytoimalla tarvittaessa kunnallisia perhepäivähoitajia sekä hyödyntämällä yksityistä varhaiskasvatusta. Yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa tehtävää yhteistyötä on kehitettävä ja jatkettava. Tulevaisuudessa tulee myös tarkastella varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ja rakennetta suhteessa lapsimääriin ja perheiden tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa tulee vuoteen 2030 mennessä 2/3 osaa henkilöstöstä olla korkeakoulututkinnon suorittaneita. Siirtymäaika uuden asetuksen mukaiseen henkilöstörakenteeseen on meneillään, ja jo nyt on ennakoitava kelpoisen henkilöstön rekrytoinnissa onnistumista vastaamaan lapsimäärän kehitystä.

Seuraavat vuodet tulevat edelleen näyttämään millaisia taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia lapsen tukea koskevalla lakimuutoksella on. Millaista osaamista, resurssia ja rakenteellisia muutoksia tarvitaan, jotta lapsen tuki toteutuu yhdenvertaisesti. Hankkeiden avulla Hollolan varhaiskasvatukseen on luotu toimiva digimalli. Siitä on saatu kasvattajilta ja lapsilta hyvää palautetta. Sen avulla jokainen varhaiskasvatuksessa oleva lapsi pääsee yhdenvertaisesti osallistumaan digitaaliseen opetukseen. Kuitenkin erot yksiköiden välillä ovat vielä suuret ja toimintakulttuurin muutos vasta alussa. Tarvitaan edelleen pitkäjänteistä ja kokopäiväistä työtä sen eteen, että Hollolassa saadaan digipedagogiikka juurrutettua kentälle. Meidän tulee jatkuvasti tehdä töitä osaamisen kehittämiseksi; mitä osaamista laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi meillä jo on ja mitä tarvitaan lisää, jotta laadukas varhaiskasvatus toteutuu myös tulevaisuudessa. Vaikutamme omalta osaltamme henkilöstön osaamiseen, satsaamalla koulutuksiin ja tuemme osaamisen jakamista myös kunnan sisällä.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	865 786	850 000	750 000
Toimintakulut	-12 017 303	-13 653 400	-13 710 500
TOIMINTAKATE	-11 151 517	-12 803 400	-12 960 500
Perhepäivähoito	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	59 891	70 000	50 000
Toimintakulut	-609 829	-487 700	-484 400
TOIMINTAKATE	-549 938	-417 700	-434 400
Esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	164 181	190 000	190 000
Toimintakulut	-1 410 107	-1 340 900	-1 370 400
TOIMINTAKATE	-1 245 927	-1 150 900	-1 180 400
Esiopetus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	1 405	0	0
Toimintakulut	-2 281 529	-2 703 000	-2 382 800
TOIMINTAKATE	-2 280 124	-2 703 000	-2 382 800

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

- Hoitopäivämaksujen vähennys	-120 000 euroa
- Henkilöstökustannusten vähennys	-324 000 euroa
- Vuokratkustannusten vähennys	-136 000 euroa
- Siivouskustannusten nousu	+38 000 euroa
- Ateriakustannusten nousu	+45 000 euroa
- Palvelusetelien lisäys	+133 500 euroa
- Lasten kotihoidon tuen vähennys	-40 000 euroa

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteuma TP 2022	Ennuste TA 2023	Tavoite TA2024
0-6 vuoden ikäluokka yhteensä31.12	1 430	1 450	1 400
- joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	561	575	610
- joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	27	32	28
- joista kunnan tuottamassa päiväkotihoidossa	166	175	164
o palvelusetelillä	98	100	95
o yksityisen hoidon tuella	68	75	69
- joista esiopetuksessa	244	240	235
- joista esiopetuksen lisäksi päivähoitossa	196	190	195
Kotihoidon tuki			
- Tuen saajia, keskimäärin / vuosi	235	234	232
- Lapsia tuen piirissä, keskimäärin / vuosi	290	293	282
- Kotihoidon tuki / tuensaaja / vuosi	3 817	3 758	4 088

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	1 091 263	1 110 000	990 000
Myyntituotot	259 414	190 000	190 000
Maksutuotot	831 561	920 000	800 000
Vuokratuotot	288	0	0
Toimintakulut	-16 318 768	-18 185 000	-17 948 100
Henkilöstökulut	-9 612 904	-10 995 800	-10 670 900
Palvelujen ostot	-3 154 795	-3 312 500	-3 555 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-107 106	-119 400	-134 700
Avustukset	-1 304 126	-1 360 000	-1 320 000
Muut toimintakulut	-2 139 838	-2 397 300	-2 266 600
TOIMINTAKATE	-15 227 505	-17 075 000	-16 958 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-47	0	0
VUOSIKATE	-15 227 552	-17 075 000	-16 958 100
Poistot ja arvonalentumiset	-408	-2 500	-10 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-15 227 960	-17 077 500	-16 968 100

Perusopetuksen palvelualue

Vastuuhenkilö: Sanna Plit-Rehula, Hanna Rapatti, Anssi Vidman

Vastuualuepäällikön katsaus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulussa on vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu koko 7–16 -vuotiaiden ikäluokalle. Esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyönä alku-luokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Kouluilla järjestetään myös perusopetuslain mukaista koululaisten iltapäivätoimintaa.

Oppivelvollisuuden laajentumisesta 18 ikävuoteen asti kunnalle tuli velvollisuutena valvontavastuu oppivelvollisuuden toteutumisen seurannasta. Valvontavastuu myötä on perusopetuksessa tehty joitakin opiskelupaikan osoittamisia toisen asteen opintoihin. Lain mukaan nuorella on myös mahdollisuus suorittaa perusopetuksen oppimäärä lasten perusopetuksessa aina 18 ikävuoteen asti.

Hollolassa palvelualue on jaettu Eteläiseen ja Pohjoiseen palvelualueeseen. Eteläisellä palvelualueella on kolme koulua ja Pohjoisella palvelualueella Hälvälän lakkauttamisen jälkeen kuusi koulua. Kouluista Heinsuon ja Salpakankaan koulut ovat yhtenäiskouluja. Vaativaa erityisopetusta annetaan koko kuntaa palvelevassa Kankaan erityiskoulussa.

Palvelualueella seurataan OKM:n ja OPH:n sekä muiden tahojen kehittämishankkeita ja pyritään niihin hankkeisiin, jotka palvelevat palvelualueen omaa toimintaa. Kehittämishankkeiden avulla pyritään löytämään uusia toimintamalleja tukemaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Palveluverkkoon ja oppilaiden ohjautumiseen tehdään tarvittavat tarkastukset toimintakaudella 2024 perustuen valtuuston tekemään päätökseen palveluverkosta.

Opetushallitus on päivittänyt niitä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuja, jotka koskevat koulujen toimintakulttuuria ja koulupoissaoloihin puuttumista sekä antanut uusia ohjeita poissaolojen ehkäisemiseen ja suunnitelmalliseen seurantaan ja puuttumiseen perustuen Perusopetuslain muutokseen, joka astui voimaan 1.8.2023. Tähän liittyen Päijät-Hämeen seudulla on hanketyönä kehitetty kuntien yhteinen poissaoloihin ja kouluun kiinnittymisen malli. Hollolassa on jo vakiinnutettu koulupudokkuuden ehkäisemiseen tarkoitettujen Veturi-ryhmien toiminta, jota kehitetään edelleen. Lisäksi uusina toimintamalleina on käynnistetty tähän liittyvät. Vaihde-luokka sekä Potkuri-ryhmä, joista jälkimmäinen on toimintakaudella 2023–2024 OKM:n rahoittamaa toimintaa.

Perusopetukseen on palkattu 1.8.2023 alkaen kuntastrategian ohjelmiin liittyvä suunnittelija. Suunnittelija tekee tiivistä yhteistyötä muiden strategisten ohjelmien toimijoiden sekä varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa. Tällä pyritään palvelualueen toiminnan kehittämiseen ja osallisuuden lisäämiseen yhdessä palvelualueen muiden toimijoiden ja yhteistyökumppanien kanssa.

Perusopetus osallistuu aktiivisesti Päijät-Hämeen seudullisiin perusopetuksen kehittämis- ja yhteistyöryhmiin.

1.8.2024 alkaen perusopetuksen tuntijakoon lisätään Valtioneuvoston asetuksen (111/2023) mukaisesti yksi oppitunti seitsemännen luokan ruotsin kielen opetukseen.

Elokuusta 2024 alkaen kaikilla Hollolan vuosiluokkien 3–5 ja 7–9 oppilailla on käytössään henkilökohtainen digilaite. Digitaalisuutta opetuksessa tuetaan lisäksi tutor-toiminnan ja teknologiaalainaanon avulla.

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on siirtynyt hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnan järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen. Aikaisemmin kunta on tuottanut ja hyvinvointiyhtymän vammaispalvelut on ostanut kyseessä olevan palvelun Hollolan kunnalta ja toiminta on katettu kunnan SOTE-budjetista. Aamu- ja iltapäivätoiminta on kehitysvammaisille lapsille maksutonta, mikäli siitä on maininta heidän erityishuoltosuunnitelmassaan.

Kankaan koulu tuottaa kehitysvammaisten lasten koulujen loma-aikojen hoidon, jonka järjestämisvastuu on edelleen hyvinvointialueella. Kunnalla on sopimus em. palveluiden tuottamisesta (kaikkina muina koulun loma-ajan kuukausina paitsi heinäkuussa) Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Palvelun kustannuksista vastaa hyvinvointialue.

Hollolan kunnalla on sopimus myös Kärkölen kunnan kanssa vaativan erityisopetuksen tuottamisesta. Kankaan kouluun voivat hakea kärköläiset erityisen tuen oppilaat. Oppilaaksiotto tapahtuu tasavertaisesti hollolalaisten erityisen tuen oppilaiden kanssa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille (2025–2027)

Koulupudokkuuden ennaltaehkäisyyn ja torjumiseen kiinnitetään myös jatkossa erityistä huomiota ja tehdään tarvittavia kehittämistoimenpiteitä.

Digikehittäminen opetustyössä ja sähköisen asioinnin lisääminen jatkuu. Lisäksi oppilaille tulee henkilökohtainen tabletti tai tietokone portaittain kaikille 3–9 luokkien oppilaille. Vuoden 2025 aikana kaikilla vuosiluokkien 3–9 oppilailla on käytössään henkilökohtainen laite.

Palveluverkkomuutoksena on Tiilikankaan koulun toiminnan lakkaaminen 1.8.2025.

Kelpoisen erityisopetushenkilöstön rekrytointihaasteisiin kiinnitetään erityistä huomiota ja lisätään markkinointia muihinkin rekrytointeihin.

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

- Vuokratkustannusten kasvu	+420 000 euroa
- ICT kustannusten kasvu	+150 000 euroa
- Siivouskustannusten nousu	+49 000 euroa
- Ateriakustannusten vähennys	-16 000 euroa

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteuma TP 2022	Ennuste TA 2023	Tavoite TA2024
Lapsia perusopetuksessa	2 492	2 528	2 446
Lapsia koululaisten iltapäivätoiminnassa	191	220	205

Tuloslaskelma

Perusopetuspalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	2 270 191	1 840 100	1 911 500
Myyntituotot	2 052 621	1 652 600	1 724 000
Maksutuotot	161 660	140 000	140 000
Tuet ja avustukset	18 685	18 500	18 500
Vuokratuotot	36 206	28 500	28 500
Muut toimintatuotot	1 019	500	500
Toimintakulut	-30 879 064	-31 951 200	-33 384 300
Henkilöstökulut	-14 480 229	-15 492 100	-16 133 400
Palvelujen ostot	-9 581 047	-9 122 000	-9 498 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-657 009	-728 900	-719 600
Muut toimintakulut	-6 160 780	-6 608 200	-7 032 500
TOIMINTAKATE	-28 608 874	-30 111 100	-31 472 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-372	0	0
VUOSIKATE	-28 609 246	-30 111 100	-31 472 800
Poistot ja arvonalentumiset	-547 646	-6 000	-30 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-29 156 892	-30 117 100	-31 502 800

Vapaa-ajan palvelualue

Vastuuhenkilö: Lassi Puodinketo

Vastuualuepäällikön katsaus

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat tekemistä ja toimintaa vapaa-ajalla, tukea työelämän alkutaipaleella ja apua haastavissa elämäntilanteissa. Keskeiset toimintamallit ovat etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyö ja erityisnuorisotyö. Kaikessa toiminnassa pyritään saumattomaan lapsen ja nuoren kasvua tukevaan toimintaan. Nuorisopalveluiden alla toimiva nuorten työpaja Osuma vastaa alle 29-vuotiaiden työttömien työllisyshoidosta osana kuntakokeilua, yhteistyössä kunnan työllisyyspalveluiden kanssa.

Kirjasto

Hollolan kirjasto kuuluu Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin. Toimintaa järjestetään pääkirjastolla Salpakankaalla sekä kahdella sivukirjastolla Kalliolassa ja Hämeenkoskella ja kirjastoautolla. Kirjastossa on tarjolla lehtiä, kirjoja, musiikkia, elokuvia ja muita aineistoja, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, neuvontaa, tapahtumia ja näyttelyitä.

Liikunta

Liikuntapalvelut järjestävät monipuolisia liikuntamahdollisuuksia, ohjattua liikuntaa ja terveysneuvontaa kuntalaisille.

Kulttuuri

Kulttuurista työtä tehdään useissa Hollolan vapaa-aikapalveluiden prosesseissa. Kulttuuripalvelut toteuttaa kulttuurista työtä tiiviissä yhteistyössä useiden eri kunnan yksiköiden sekä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa. Kulttuuripalvelut koordinoivat Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toteutumista perusopetuksessa, lasten kulttuurikeskus Efektin toimintaa sekä harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminnan järjestämistä Hollolassa. Kulttuuripalvelut toimivat keskeisenä tapahtumatuotantoa organisoivana ja toteuttavana toimijan yhteistyössä muiden palvelualueiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Piipahlus

Asiointipiste Piipahlus on Hollolan kunnan asiakaspalvelupiste, jossa annetaan yleisneuvontaa kunnan toimintaan liittyen. Piipahlus sijaitsee Hollolan kunnan pääkirjaston tiloissa. Asiointipisteessä voi hoitaa kunnan ja muiden toimijoiden palveluihin liittyviä asioita. Asiointipiste on myös eri palveluiden ja tapahtumien tietopankki ja palvelupisteestä voi hakea ja sinne voi palauttaa eri palveluihin liittyviä lomakkeita. Asiointipisteen palveluneuvojat hoitavat myös Kelan avustavia asiakaspalvelutehtäviä (yleisneuvonta, esitteiden jako, lomakkeiden jako ja vastaanotto).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisiä tehtäviä ja työtä toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Työ koostuu erilaisista tehtävistä, joiden tavoitteena on muun muassa kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Hyte-työn toteutumisesta vastaa kunnan hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä osallisuuskoordinaattorin kanssa.

Maahanmuuttajapalvelut

Maahanmuuttotyöhön liittyviä tehtäviä hoitaa kolmen kunnan (Heinola, Orimattila, Hollola) yhteinen maahanmuuttokoordinaattori yhteistyössä kulttuuripalveluilla työskentelevän yhteisöohjaajan kanssa. Koordinaattorin lisäksi Hollola maksaa vuosittain osuudet Lahdessa toimivan alueellisen integraatiopiste Alipin toiminnasta. Vuoden 2023 alusta voimaan astuva Laki kotoutumisen edistämisestä on lisännyt merkittävästi kuntien vastuuta maahanmuuttajien ja pakolaisten asioiden hoidossa.

Vastualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2024

Vuoden 2024 aikana kehitämme osana hyvinvoinnin ja terveydenedistämistä kuntalaisten osallisuutta sekä resursoimme henkilöstöä senioripalveluiden ja toiminnan kehittämiseen. Jaamme avustuksia, kehitämme yhteistyötä 3. ja 4. sektorin kanssa ja pyrimme reagoimaan aikaan ja ilmiöihin ennakoivasti ja tehokkaasti kaikilla palvelualueen sektoreilla. Kehitämme toimintamme laatua ja määrää mittaavia indikaattoreita (mm. Nuodo, Sovari), jotta tiedolla johtamisen kulttuuri vahvistuu entisestään.

Vuoden 2024 aikana saatetaan päätökseen paikallinen NUPS (nuorisotyön perussuunnitelma) prosessi. NUPS:n tarkoitus on kartoittaa ja kirjata kaikki se nuorisotyöksi ymmärrettävä työ vapaa-aikapalveluiden piirissä. NUPS auttaa niin päätöksentekijöitä, kuin työntekijöitä paremmin hahmottamaan koko laajan kokonaisuuden siitä, minkälaista nuorisotyötä Hollolan kunnassa toteutetaan. Ennen kaikkea NUPS:ssa on kyse jo olemassa olevien toimintaa ohjaavien asiakirjojen, hankesuunnitelmien ja hiljaisen tiedon yhteen saattaminen selkeästi hahmotettavaksi kokonaisuudeksi. NUPS-prosessi käynnistyy syksyllä 2023. Nuorisopalveluiden sisällä tehdään vuoden 2024 aikana arviointia nuorisotilatyön saavutettavuudesta suhteessa palveluiden sijaintiin. Koulunuorisotyön kehittämistyö jatkuu aktiivisesti. Merkittävä muutos vuoden 2024 aikana on kuntakeskuksen alueella tehtävän tilatyön toteutus ja toiminnan suunnittelu kunnan omana toimintana. Vuoden 2023 aikana entinen Mestan tuki ry:n tiloissa tapahtunut tilatoiminta on järjestetty väistötiloissa Salpakankaan koululla ja väistötiloihin siirtymisen takia seurakunnan nuorisotyö ja Mestan tuki ry. vetäytyi yhteistyöstä. Nuorisopalveluilla seurataan aktiivisesti myös valtakunnallisen tason uudistuksia, kun uusi valtakunnallisen nuorisotyön ja – politiikan ohjelma- (VANUPO) vuosille 2024–2027 otetaan käyttöön. Uuden ohjelmakauden kuntatasolle heijastuvat vaikutukset ovat ensisijaisesti nuorten vaikuttamisen vahvistamiseen liittyvät tavoitteet, mutta myös rahoitukseen liittyvät mahdolliset muutokset.

Kirjastopalveluiden keskeisin muutos on alueellisen LASTU-kirjastoverkon tiedonhallintajärjestelmän päivittäminen uuteen KOHA-Suomi kirjastojärjestelmään vuoden 2024 aikana. Kirjastojärjestelmästä aiheutuvat lisäkustannukset on huomioitu TA24:ssa.

Liikuntapalveluiden toiminnassa vuosi 2024 sisältää merkittävän muutoksen ja tarpeen työtehtävien uudelleenjärjestelylle, kun uimahallin peruskorjaus aloitetaan toukokuussa 2024. Uimahallin sulku asiakaskäytöltä kestää tämänhetkisen arvion mukaan noin 18 kuukautta. Hallin sulkemisesta aiheutuvat taloudelliset muutospaineet huomioidaan talousarviossa. Uimahallin vuosittainen kävijämäärä on ollut ennen koronaa 140 000 käyntiä ja tähän tasoon ei ole koronapandemian jälkeen noustu. Vähentyneistä kävijämääristä huolimatta uimahalli on edelleen yksi kuntalaisten eniten käyttämistä ja tärkeimmiksi koetuista palveluista. Työn uudelleenjärjestelyllä pyritään siihen, että liikuntapalveluiden ryhmäliikuntatarjonta ei vähene, vaan ryhmäliikuntatunteja pyritään järjestämään vähintään sama määrä, kuin normaalitilanteessa. Vapaa-aikapalveluilla laaditaan uimahallin remontin ajaksi toimintasuunnitelma liikuntapalveluiden toiminnan toteuttamiseksi vuosien 2024–2025 aikana, kun uimahalli on remontissa.

Vuosi 2024 on vapaa-aikapalveluissa myös juhluvuosi, kun kunnan palvelupiste Piipahlus täyttää 30 vuotta. Piipahluksen syntymäpäiväjuhlallisuuksia vietetään alkuvuonna 2024

Kulttuuripalvelut jatkavat laaja-alaista kulttuurityön kehittämistä Hollolassa myös vuonna 2024. Merkittävimpiä hankkeita on harrastamisen Suomen malli, jonka toteuttamista kaikissa Hollolan kouluissa jatketaan hankerahoituksen turvin myös vuonna 2024. Tapahtumajärjestäminen, uusien tapahtumien ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä kunnassa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on aktiivista ja aikaan ja ilmiöihin reagoivaa.

Maahanmuuttotyötä vapaa-aikapalveluilla toteuttaa kolmen kunnan yhteinen maahanmuuttokoordinaattori sekä kulttuuripalveluilla työskentelevä yhteisöohjaaja. Vuoden 2024 aikana järjestetään työajanseuranta, josta saadaan tarkkaa tietoa siitä riittääkö nykyinen maahanmuuttotyöhön resursoitu työntekijäpanos toteuttamaan palvelut laadukkaasti.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille (2025–2027)

Vapaa-aikapalvelut kehittävät palvelutarjontaa aktiivisesti kouluttamalla henkilöstöä sekä hakemalla ulkopuolista rahoitusta erilaisista rahoitushauista. Toteutuvista peruskorjauksista, lakimuutoksista tai muista force majeure -systä aiheutuviin palvelukokonaisuuden muutoksiin varaudutaan tilanteen vaatimalla tavalla, ensisijaisesti olemassa olevaa työntekijäresurssia ja heidän tehtävänkuviaan päivittäen.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kirjastopalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	26 937	32 000	32 000
Toimintakulut	-997 863	-1 014 800	-991 000
TOIMINTAKATE	-970 927	-982 800	-959 000
Kulttuuripalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	459	1 500	1 500
Toimintakulut	-140 081	-140 900	-171 300
TOIMINTAKATE	-139 622	-139 400	-169 800
Liikuntapalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	417 526	333 000	153 000
Toimintakulut	-2 193 110	-2 262 500	-1 569 100
TOIMINTAKATE	-1 775 584	-1 929 500	-1 416 100

Vapaa-aikapalvelujen yhteiset palvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	400	0	0
Toimintakulut	-233 183	-389 900	-339 800
TOIMINTAKATE	-232 783	-389 900	-339 800
Asiointipiste Piipahlus	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	85 460	72 400	74 800
Toimintakulut	-151 569	-154 100	-155 600
TOIMINTAKATE	-66 109	-81 700	-80 800
Hyvinvoinnin koordinointi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-79 760	-69 600	-74 100
TOIMINTAKATE	-79 760	-69 600	-74 100
Maahanmuuttajapalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	44 410	50 000	50 000
Toimintakulut	-32 143	-22 200	-22 200
TOIMINTAKATE	12 267	27 800	27 800
Nuorisopalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	89 762	115 700	111 800
Toimintakulut	-527 180	-549 300	-522 600
TOIMINTAKATE	-437 418	-433 600	-410 800

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

- Uimahallin tulot vähentyneet	-180 000 euroa
- Vuoden 2023 energia avustukset poistunut	-50 000 euroa
- Vuokratkustannukset vähentyneet	-730 000 euroa
- Siivouskustannusten vähennys	-77 000 euroa

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteuma TP 2022	Ennuste TA 2023	Tavoite TA2024
Kirjastopalvelut			
Lainausten määrä	281 469	280 000	280 000
Kävijöiden määrä	162 505	215 000	215 000
Kirjastojen aukioloaika eriteltynä 2021 alkaen:			
- omatoimiaika (tuntia/viikko)	132	132	132
- kirjastoauto (tuntia/vuosi/keskimäärin), 60 pysäkkiä	909	850	850
- palveluaika (tuntia/viikko)	76	76	76
Nuorisopalvelut			
Nuorisotyön piiriin kuuluvien ikäluokka (0–28 vuotiaat) / lukumäärä	ei julkaistu	6 277	6 132
Liikuntapalvelut			
Uimahallin kävijämäärä (käyntikertojen lukumäärä)	61 500	120 000	60 000
Uimakoulutoimintaan osallistuvien lukumäärä	185	150	150

Tuloslaskelma

Vapaa-aikapalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	664 953	604 600	423 100
Myyntituotot	189 790	209 400	206 800
Maksutuotot	363 585	301 500	122 500
Tuet ja avustukset	44 131	50 000	50 000
Vuokratuotot	54 550	31 700	31 800
Muut toimintatuotot	12 896	12 000	12 000
Toimintakulut	-4 354 888	-4 603 300	-3 845 700
Henkilöstökulut	-1 301 811	-1 371 800	-1 483 200
Palvelujen ostot	-583 778	-610 600	-544 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-259 887	-273 000	-275 900
Avustukset	-141 250	-197 000	-147 000
Muut toimintakulut	-2 068 162	-2 150 900	-1 395 400
TOIMINTAKATE	-3 689 936	-3 998 700	-3 422 600
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	0
VUOSIKATE	-3 689 938	-3 998 700	-3 422 600
Poistot ja arvonalentumiset	-53 688	-133 000	-7 300
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 743 626	-4 131 700	-3 429 900

Muut opetuspalvelut ja hankkeet

Tuloslaskelma

Muut opetuspalvelut ja hankkeet	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	615 973	350 000	350 000
Myyntituotot	469	0	0
Maksutuotot	7 660	30 000	30 000
Tuet ja avustukset	607 718	320 000	320 000
Muut toimintatuotot	126	0	0
Toimintakulut	-1 208 933	-769 100	-775 200
Henkilöstökulut	-638 945	-248 700	-250 300
Palvelujen ostot	-252 923	-202 900	-200 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 644	-48 100	-48 100
Avustukset	-120 919	-126 300	-126 300
Muut toimintakulut	-169 501	-143 100	-150 000
TOIMINTAKATE	-592 960	-419 100	-425 200
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 800	0	0
VUOSIKATE	-594 760	-419 100	-425 200
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-594 760	-419 100	-425 200

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Wellamo-opiston ostopalvelut	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-305 922	-280 500	-282 900
TOIMINTAKATE	-305 922	-280 500	-282 900

Musiikkitoimi	TP 2022	TA 2023	TAE 2024
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-120 919	-120 000	-120 000
TOIMINTAKATE	-120 919	-120 000	-120 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	Toteuma TP 2022	Ennuste TA 2023	Tavoite TA2024
Wellamo-opisto, opetustunteja	10 114	10 498	10 498